

A TENGERPART

NAPILAP.

VII. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1910. február 10.

33. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hora . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Százötvennégymillió behozatali többlet.

A központi statisztikai hivatal most tette közzé Magyarországnak az 1909. év külkereskedelmi forgalmáról szóló jelentését. A kimutatás szerint külkereskedelmi mérlegünk 154 millió koronával kedvezőlenebb, mint az előző esztendőben. Ausztriával szemben sem javult a helyzet, sőt rosszabbodott. Az eredmény nagyon is szomorú, melyből lehetetlen más igazságot megállapítani, mint azt, hogy Magyarország gazdasági függetlenségeért a legelszántabb küzdelmet kell folytatni, mert csakis az önálló vámterület felállítása javíthatja meg ezeket a gyászos statisztikai adatokat. Egyébként a statisztikai hivatal az eddigi szokástól eltérően, legfontosabb kiviteli cikkeinket lényegesen magasabbra értékelte, hogy így kedvezőbb eredményt hozzon ki Ausztriával szemben Magyarország javára. Ez az új értékmegállapítás csak szépihetheti a dolgokat, de az eredményen csöppet sem változtathat. A jelentést itt adjuk:

A külkereskedelmi forgalmunkról legutóbb megjelent havi közlemény szerint ugyanis külkereskedelmünk mérlege az 1909. esztendő első tizenegy havában összesen 181 millió koronás, Ausztriával szemben pedig 110 millió koronás behozatali többlettel zárult; ezzel szemben a ma megjelent közlemény szerint a teljes 1909. évi külkereskedelmi forgalom csak 129 millió koronás, Ausztriával való forgalmunk pedig csak 45 millió koronás behozatali többletet eredményezett. Kétséges, hogy a behozatali többletnek azt a lényeges csökkenését nem a december havi forgalom alakulása okozta. A magyarazatot abban találjuk, hogy míg a január—novemberi időszakban az értékadatok még azon egységértékek alapján számítottak ki, amelyeket az értékmegállapító bizottság az 1908. évre állapított meg, addig a most megjelent közlemény számára a bizottság a legfontosabb kiviteli cikkeinkre új egységértékeket szabott meg. Az új egységértékek a kivitelünk alakulására döntő befolyással bíró áruknál: a buzalisztnél, a buzánál, a hizott sertésnél és a vágó-ökrnél az 1909. évi áralakulásnak megfelelően természetesen sokkal magasabbak az előző éviéknél és így kivitelünk összértékét erősen felszöktették. A buzaimport kivételes jelensége mellett azonban behozatalunk egyébként is erősen emelkedett; így a behozatali főcikkeiből: a textiláruból és konfekcionált árukból 93 millió koronából többlet vásároltunk külföldön, mint az előző évben. Míg azonban ennek a túlnyomóan osztrák eredetű behozatalnak nagy emelkedése ellensúlyát találta az 1909. évi osztrák rendeltetésű kivitel három főcikkének: a lisztnak, sertésnek és szarvasmarhának részben erősen növekedett exportjában, addig az Ausztrián kívüli országokból származó nagy buzaimportot nem ellensúlyozta semmiféle magyar árunak erősebb kivitele az Ausztrián ki-

vüli piacokra. Innét van, hogy összforgalmunk mérlege 154 millió koronával kedvezőlenebb, mint 1908-ban, Ausztriával szemben ellenben az 1909. évi mérleg jóformán ugyanazon eredménnyel zárul, mint az előző évben. A részletes adatok közül csak annyit említünk meg, hogy behozatalunkban — mint mindig — első helyen a textilipar gyártmányai állanak közel 499 millió koronával, amiből 483 millió korona illeti Ausztriát. Második helyen ez évben a buzaimport és csak ezt követi a vas és vasárak behozatala (101 millió korona, ebből közel 87 Ausztriából); a konfekcionált áruk behozatala (97 millió korona, ebből 95 millió Ausztriából), a bőr és bőrárak behozatala (92 millió korona, ebből 81 millió Ausztriából) stb. Legfontosabb kiviteli cikkünk ezuttal is a liszt (257 millió korona, ebből 241 millió Ausztriába); második helyen azonban nem — mint rendes években — a buza áll, hanem az ökörexport, mely 105 millió korona értéket képviselt. Nem sokkal volt kisebb a sertés kivitel, melynek értéke kerek 100 millió koronát tett ki.

UJDONSÁGOK.

— A Karnevál utolsó napja. Még csak öt-hat évvel ezelőtt is hushagyó kedd délutánján pezsgő jókedvvel és élénkséggel, nagy külső fényvel és pompával ünnepelték meg a farsangi örömszökés utolsó napját. Azóta mindig többlet vesztett értékéből a hagyományos és bájos virágkorzó, úgyhogy a tegnapi farsangi korzó már csak azt bizonyította fájdalmasan, hogy milyennek nem kellett volna lenni. A felvonulásból az idén elmaradtak a halászkocsi, a pékek stb. Nagyban hozzájárult természetesen a kocsihozó sikertelenségéhez az a körülmény is, hogy a kormányzó szék nincs betöltve s ezért a jobb családok sem akartak a kocsihozóra költeni. Elmaradt a podeszta kocsija is s mindazok, akiknek módjukban lett volna izlésesen díszített kocsijaikkal és öltözeteikkel a végteleül kedves mulatság fényét emelni. Öt kocsin kívül még álarcos is alig volt, úgyhogy ha a hagyományokhoz ragaszkodó nép nem jelenik meg nagy számmal a Corson, a Via del Governon s a Piazza Elizabetán, a confetti serpentin csatából bizony alig lett volna valami. Hamvazó szerdán szomorúan kell megállapítanunk, hogy korunk, amely sem a régieket, sem a tekintélyeket nem tiszteli, nem törődik még az olyan hagyománnyal sem, amelylyel vidám öröm és ártatlan mulatozás jár. Pedig a tengerelleken tartózkodó fürdővendégek ugyancsak készülődtek, hogy a hamisítatlan olasz karnevál látványosságban gyönyörködjenek s az Ungaro-Croata hajói csak úgy öntötték a kíváncsiakat. Sajnos alig akadt néznivalójuk s az egész felvonulás a confetticsatában merült ki. De még ez sem volt az igazi. Máskor bokáig jártunk a Corson a confettiben s még az éjféle órákban is confetti csata volt. Most? még a confetti árusok is panaszkodtak: Non xé piu Carnevale! Öt óra felé az ég csatornáit is megeredtek s a régi bájos, vidám farsang délutánt parodizáló szomorú kis összejöveteit csakhamar szétoszlatta a hideg eső.

— Az abbaziai fürdőbizottsági választás. Tudvalevőleg az abbaziai fürdőbizottság két tagját a fürdővendégek választják. A magyar fürdővendégek tehát, minthogy Abba-ziát túlnyomóan magyar fürdővendégek keresik fel évről-évre, elhatározták, hogy az egyik bizottsági tagsági helyre Fodor József dr. orvos, egyetemi magántanárt választják meg. A magyar jelölt mellett kitartó korteskedés indult meg s minden előjel arra mutatott, hogy a fürdőbizottságban a magyarság is képviselve lesz. Az osztrákok azonban, minthogy ők csak a magyarok aranyait szeretik, minden megengedett és meg nem engedett módot felhasználtak a magyar jelölt megbuktatására. A tegnapi este megejtett választásnál ugyanis, mint nekünk Abbaziából jelentik, Cohn dr. az osztrák jelölt mellett olyanokat is leszavaztattak, akiknek választói jogosultságuk sem volt. Így történt azután, hogy Fodor József dr., a magyar jelölt négyszáztizenhat szavazatával szemben az osztrákok aspiránsa Cohn dr. négyszáznolcvan voksot kapott. Sikerült tehát az osztrákoknak magyargyűlöletüket újból kimutatni s a magyarságot jogos képviselétől el-
— A rappresentanza ülése. A városi képviselőtestület holnapután, pénteken este Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tart, amelyen a régi villamos telep egyik telekrészének eladása és az új kaszárnya építési ajánlata feletti döntés valamint több más kisebb ügy kerül napirendre.

— A Déli Vasut abbaziai ingatlanainak eladása. Már megirtuk, hogy egy háromtagu konzorcium, amely Tibor Róbert igazgató, mint a Fiumei Kereskedelmi Bank és az abbaziai Rivierabank képviselője, továbbá Paupera Ferenc dr. a Magyar Jelzálog-Hitelbank igazgatója és Teleki Pál gróf dr. országgyűlési képviselőből áll, opciót kapott a Déli Vasut abbaziai ingatlanainak, vagyis a tulajdonát képező szállodák, villák, fürdők és a fürdőpark megvételére. Mint feltétlenül megbízható forrásból értesülünk e konzorciumnak most sikerült a Nemzetközi Hálókocsitársasággal, mint a Déli Vasut bérletjével is egyezsége jutni, úgy hogy az opció gyakorlásának immár semmi sem áll útjában. Tudomásunk szerint az opcióra már nagyobb összeget le is fizettek, minek folytán az opciót minden valószínűség szerint a fenti konzorcium gyakorolni is fogja, sőt forrásunk szerint a bérleti ingatlanokat már folyó évi július elsején fogják az új tulajdonosok átvenni. A Fiumei Kereskedelmi Bank vezetésével előkelő magyar és osztrák személyiségekből szindikátus létesül, mely magára vállalja az ügyletek végleges lebonyolítását.

— A fiumei kölcsön körül. A P. N. írja: Vasárnapi számunkban részletesen megirtuk, hogy a Magyar Jelzálog-Hitelbank és a Kereskedelmi Bank milyen formában akarják elűzni Fiume városát az önálló kötvénykibocsátási jogától. Most azt halljuk, hogy a lapunk-

ban közölt okfejtést magáévé tette. Zanella Richárd Fiume város országgyűlési képviselője is, aki a legközelebbi napokban el fog járni a belügyminiszternél, hogy a rappresentanza kölcsönhatározatát semmisítse meg. Azt is halljuk, hogy Pozsony városával szintén meggyűlt a pénzcsoportnak a baja, mert Fiumének 90³/_s százalékos kölcsönt adott, holott az ő kölcsönük 89³/₄ százalékos.

— **Botrány a Karneválon.** Tegnap este felé nagy botrány színhelye volt a Piazza Dante. Az utolsó farsangi délután gondtalanul mulatozó közönségének figyelmét hirtelen izgatótt szóváltás zavarta meg. A virágkorzón ugyanis automobilon megjelent az abbaziában időző Karátsonyi Ede gróf budapesti földbírtokos is családjával, aki mihelyt leszállott gépkocsijáról, csakhamar a vígan dobáló közönség közé vegyült. Az automobil egy ideig a Piazza Danten állott, majd mikor az ott posztoló Nazinovich rendőr észrevette, hogy a gépkocsi a fel-alá hullámzó tömegnek utjában áll, felszólította az automobil vezetőjét, hogy hajtson a Riva Szápáryra s ott várakozzék gazdájára. A soffőr azonban, aki maga is gyönyörködni akart az előtte ismeretlen látványban, nem engedelmességet a felszólításnak, hanem továbbra is ott maradt. A rendőr ismételt felszólítására azonban annyira dühbe jött, hogy először emelt hangon sértegette a hatósági közeget, majd amikor kifogyott a szóból, nekiment a rendőrnek s kétszer megrugta. Most már persze a rendőrt is elhagyta a türelme s az éktelenül rugkapalózó soffőrt a rendőrségre kísérte, ahol rövid kihallgatás után letartóztatták. Mikor a gépkocsi vezetőjének letartóztatásáról Karátsonyi Ede gróf értesült, a rendőrségre sietett, hogy alkalmazottját kimentse. Fáradozása s interveniálási kísérlete azonban eredménytelen maradt, mert a rendőrség Csikós József letartóztatott automobil vezetőt nem helyezte szabadlábra, hanem hatóság elleni erőszak büntetéseért indított ellene eljárást s az iratokat áttette az ügyészséghez. Minthogy az automobil vezető nélkül maradt, a grófi család kénytelen volt a gépkocsit Fiumében hagyni s bérkocsin térni vissza Abbaziába, ahol jelenleg tartózkodnak.

— **Repülőgépgyár részvénytársaság** A léghajózás terén tapasztalható nagy mozgalom, mely világszerte foglalkoztatja a technikusokat, nálunk is visszhangra talál és a repülőgépek gyártása, mire ez a korszakos találmány gyakorlatilag használható lesz, remélhetőleg nálunk is mint már röviden megemlítettük, megindul. Ennek az előkészítésére — írja a Hítel — a Ganz-féle vasöntő és gépgyár r. t., a Danubius hajó- és gépgyár r. t., valamint a Weisz Manfréd cég a Magyar Általános Hitelbank aegisze alatt egy külön részvénytársaságot alapítanak, amely azonban egyelőre csak az aeroplanok gyártásának tanulmányozásával foglalkozik. Nagyszabású aeroplan-gyárról tehát egyelőre még szó sincs és csak akkor fog megtörténni, ha annak a tanulmányozó vállalatnak sikerül megfelelő és használható modelre szert tenni.

— **Mikor az éjjeli őr is betör.** Annak idején megírtuk, hogy a Triesztben székelő osztrák „első őr és záróintézet“ fiumei vállalatának egyik éjjeli őrét a rendőrség letartóztatta, mert a Riva Salvatoren az egyik kívándorlási gőzös vörös réz rakományát megdézsmálta. Híradásunk akkor érhető feltűnést keltett, mert beigazolódtott, hogy a magyar alkalmazottak szerződését a lehetőségig kerülő vállalat nem áll hivatása magaslatán. Most azonban újabb és súlyosabb visszaélésről adhatunk hírt. Abbaziai tudósítónk ugyanis arról értesít bennünket, hogy az „őr- és záróintézet“ egyik abbaziai alkalmazottját **betöréses lopásért** tartóztatták le. A Pinder nevű éjjeli őr ugyanis tegnap éjjel betört a Habsburg penzió dependánszat képező Villa Rene-be s onnan minden értékesebb felszerelési tárgyat elemelt. A betörést a villában alkalmazott szakácsné vette észre,

de mert az erős férfivel szemben nem mert erélyesen fellépni, megvárta, amíg a tolvaj éjjeli őr elhagyta a villát. Távozása után a szakácsné rendőrt hívott, aki még az éjjel folyamán a rendőrségre kísérte a buzgó éjjeli őrt. A voloscai rendőrség a betörő Pinder éjjeli őrt letartóztatta. Az abbaziai érdekeltek azt állítják, hogy a megbízható és ügyes alkalmazottakat az új igazgatóság egymásután elbocsátotta.

— **Torpedóhajó a kikötőben.** A magyar-osztrák haditengerészet III. számú torpedóhajója, amely tegnapelőtt délután Lussinpiccoloból Fiuméba érkezett, tegnap reggel már visszaindult oda.

— **Miért emelkednek az Adria részvényei.** A mai börzén ismét volt vásárló publikum az Adria magyar királyi tengerhajózási társaság részvényeinek. Az érdeklődés hatása alatt a részvények árfolyama 443 koronáról felfelé 449 koronára, de a délelőtti folyamán előfordult a 454 koronás kurzus is. Az érdeklődést a társaság új szubvenciók szerződéséről elterjedt kedvező híreknek tulajdonítják. E híreszteléssel szemben meg kívánjuk állapítani, hogy a szubvenciók szerződés meghoztatására szükség van, mert a társaság nem maradhat továbbra is a mai bizonytalan és nyomoruságos állapotban, de az még sem jelenti azt, hogy a társaság egyhamar hozzájut az új szerződéséhez. A kormány ugyanis törvényhozási fölhatalmazás nélkül nem köthet megállapodásokat a társasággal, vagyis az új szubvenciók szerződést csak a parlament adhatja meg a társaságnak.

— **Lovak Görögország részére.** Megírtuk, hogy a „Fram“ osztrák gőzös Pireuszba szállítja a görög kormány által Magyarországon rendelt lószállítmány harmadik részét. A gőzös miután a 214 lóból álló rakományt nem vehette fel, csak 175 lovat vitt el Pireuszba, a megmaradt lovakat pedig a legközelebbi alkalomkor szállítja Pireuszba.

— **Vakmerő lopás.** A voloscai rendőrség tegnap táviratilag értesítette a fiumei rendőrséget, hogy az abbaziai Angolina parkban ismeretlen tettes meglopott egy urinőt. Az ismeretlen ugyanis kirántotta a parkban ülő hölgy kezéből a kézitáskáját, melyben egy értékes aranyóra és lánc, továbbá nagyobb összeg készpénz volt. A rendőrség, minthogy valószínű volt, hogy a tettes zsákmányával Fiuméba fog jönni, azonnal nyomozást indított. Feltevésében nem is csalódott, mert estefelé egy Abbaziából érkező hajóval Fiuméba érkezett fiatallembert tartóztattak le, akire a tolvaj személyleírása teljesen ráillett. A rendőrségen a letartóztatott Kracan János 21 éves bezovicai illetőségűnek vallotta magát. Kihallgatásakor tagadta a terhére rótt bűncselekményt s mikor megmótózták, nem találtak nála semmit. A rendőrség azonban további intézkedésig fogva tartja Kracant s értesítette a voloscai rendőrséget.

— **Véresre vert asszony.** Blazsek Frigyesné fiumei napszámos ma megjelent a rendőrségen s elmondotta, hogy Földvári Ferenc san nicoloi napszámos tegnap reggel minden ok nélkül megtámadta s annyira megverte, hogy a mentőknek kellett első segítségben részesíteni. A megtámadott asszony feljelentéséhez csatolta a mentők bizonyítványát is, amely szerint Blazsekné 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett az arcán és a nyakán. A rendőrség megindította a vizsgálatot. A támadó azzal védekezik, hogy a bűncselekmény elkövetése idején részeg volt.

— **Halálos fenyegetés.** Mozina Vince fiumei illetőségű napszámos tegnap összetűzött Sarinich Celestina nevű ismerősével s vitatkozásuk hevében halálos fenyegetésekkel illette a leányt. A megrémült leány a rendőrségre sietett s a hatóság védelmét kérte a veszedelmes ember ellen. A rendőrség felelősségre fogja vonni Mozinát.

— **Letartóztattak két diákok.** Tegnap reggel a budapesti vonattal két fiatallembert érkezett Fiuméba. Mihtnogy a pályaudvaron kissé feltűnően viselkedtek, a rendőrség állomási kirendeltsége igazolásra szólította fel őket. Az őrszobában bevallották, hogy mindketten fővárosi diákok, névszerint Gáspár Lajos és Szabó Kálmán s a budapesti Patronage egyesület intézetéből szöktek meg. Megmótóztásuk alkalmával száz korona értékű bankjegyet találtak náluk, amelyre vonatko-

zólag azt a felvilágosítást adták, hogy az intézet igazgatója száz koronát bizott reájuk bevásárlásra. A két diák azonban a bevásárlás helyett a pénzzel Fiuméba szökött, hogy világot lássanak s valamelyik hajóra mint pincérek szerződjenek. Előadásuk azonban nem egészen felelt meg a valóságnak, mert a Patronage egyesület távirati megkeresése szerint a két diák a száz koronát lopta. A rendőrség a két tolvaj diákokat Budapestre fogja toloncolni.

— **A kikötőből.** Február 8. **Érkezett:** „Tisza“ magyar gőzös Marseilleből 16,000 láda narancscsal, 100 hordó olajjal és 300 bádogtartány kőolajjal; „Troja“ német gőzös Hamburgból 500 láda búzával, 350 tonna foszfáttal és 150 tonna vegyes áruval; „Split“ osztrák gőzös Metkovicból 36 hordó borral.

Indult: „Fram“ osztrák gőzös Pireuszba 175 lóval; „Achille“ osztrák gőzös Konstantinápolyba 440 tonna cukorral, 60 tonna rizszel és 20 tonna vegyes áruval; „Clau Mancinnes“ angol gőzös Marseilleba üresen; „Bari“ olasz gőzös Bariba 70 tonna babbal és 30 tonna fával; „Delizia“ olasz gőzös Palermoba 250 tonna fával; „Mátyás király“ magyar gőzös Valenciába 400 tonna fával, 20 tonna cukorral, 20 tonna ásványvízzel, 200 bádogtartány kőolajjal és 31 bikával.

Február 9. **Érkezett:** „Ivo Cosulich“ osztrák gőzös Triesztből üresen; „Independente I.“ olasz vitorlás Sebenicóból 250 tonna kőszénnel.

Indult: „Brescia“ angol gőzös Liverpoolba 1500 tonna cukorral, 200 tonna liszittel és 150 hordó fakivonattal; „Bucovina“ osztrák gőzös Smirnába 300 tonna cukorral, 100 tonna fával, 60 tonna ásványvízzel és 30 tonna vegyes áruval; „Palacky“ osztrák gőzös Alexandriába 400 tonna cukorral, 40 tonna rizszel és 100 tonna vegyes áruval; „Tonci“ osztrák gőzös Raguzába 100 tonna liszittel és 50 tonna búzával; „Borneo“ magyar gőzös Triesztbe üresen.

Távirat ◀▶ Telefon

Minisztertanács.

BUDAPEST, febr. 9. A miniszterelnöki palotában ma délelőtti minisztertanácsot tartottak, amelyen Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök elnöklésével a kabinet valamennyi tagja résztvett. A minisztertanácson a legközelebbi teendőkkel foglalkoztak s több főispáni kinevezést approbáltak. Szóba került az új pártalakulás ügye is, a legfontosabb tárgy azonban a bosnyák alkotmány megbeszélése volt. A minisztertanács még folyik.

Iglón nincs ellenjelölt.

IGLÓ, febr. 9. Iglón az a hír van elterjedve, hogy Batthyány Pál gróf, a Justh párt képviselőjelöltje, a jelöléstől visszalépett.

Végtárgyalás előtt

öngyilkosság.

SÁTORALJAUJHELY, febr. 9. Vankovszky Elek volt városi pénztáros sikkasztási bűnügyében ma kellett volna a végtárgyalást megtartani. A tárgyalást azonban a vádlott súlyos betegsége miatt elhalasztották. A hűtlen pénztáros ugyanis öngyilkos szándékkal revolverből golyót röpített fejébe. A sebesülés helyén tályog képződött, amelyet operációval kellett eltávolítani. Az orvosi vélemény szerint Vankovszky sérülése feltétlenül halálos. A bűn útjára tért pénztáros a rábizott pénzből ötven ezer koronát sikkasztott.

No tessék, itt van a baj!

Meghűltetek a könnyű, csillogó szövetrühában, egy szót sem tudtok szólni és rettenetesen köhögtek. Siessen Liszka, hozzon azonnal a gyógyszerértárból vagy a drogériából három doboz Fay-féle szőeni ásványpasztillát, — de valódit! Ez majd rendbehoz benneteket. Ha aztán megint elmentek a bálba, vegyetek magatokhoz néhányat és vegyétek be hazajövet, nehogy újra meghűljétek. (Egy doboz ára 1.25 korona.) Főképviselet Magyarországon-Ausztria részére W. Th. Güntzert cs. és kir. udvari szállító Wien, IV/1. Grosse Neugasse 17.

Agyonütötte a mostohaapját.

RÁKOSPALOTA, febr. 9. Csaba János napszámos ma reggel összezdült a feleségével, akit veszekedés közben botjával megütött. A jelenetet látta Csaba János tizenhét éves József nevű mostohaafia is, aki a konyhából előhozott baltával mostohaapját agyonütötte. A gyilkosság után a fiu önként jelentkezett a házánál, ahol letartóztatták.

A montenegrói kereskedelmi szerződés.

BERLIN, febr. 9. Cettinéből táviratozzák, hogy az osztrák hatóságok, amelyek eddig, mivel nincs kereskedelmi szerződés Ausztria-Magyarország és Montenegro között, szemet hunytak és türték a montenegrói termékeknek Cattaron keresztül vámmentes bevitelét Ausztriába, most szigorú intézkedéseket tettek a behozatal megakadályozása végett.

Kereskedelmi Bill.

LONDON, február 9. Washingtoni távirat szerint ma került mindkét ház elé ama tegnapi jelzett bill, amely az egyes államok közötti kereskedelemmel és külkereskedelemmel foglalkozó vállalatokra vonatkozik és az egész szövetség területére érvényes koncesszió engedélyezésekről (Federat Incorporation) szól. A javaslat megállapítja, hogy ilyen vállalatok csak az államszövetség által adóztathatók meg. Működésüket részvénytársasági felügyelőbiztos fogja ellenőrizni és a közérdek szempontjából megítélni. Ennek a felügyelő biztosnak jogköre a fizetésektelen részvénytársaságokhoz való gondnok kirendelésén kívül körülbelül ugyanolyan lesz, a minőt a pénzforgalmi eszközök ellenőre jelenleg gyakorol a nemzeti bankokkal szemben.

Bár ezek a szervezett érdekszövetkezetek jelenleg a fenálló antitröszt törvénynek szoktak alávetve lenni, azt hiszik, hogy az új javaslat által az egész unióra érvényes inkorporáció (vagy koncesszió) sok társaságnak, amelyeket az antitröszt törvény rendelkezései alapján el lehetett itélni, lehetségessé fogja tenni, hogy üzleteiket a törvényvel összhangban vezethessék.

Leégett vegyészeti gyár.

BÉCS, febr. 9. Klosterneuburgban a világhírű Röder-féle vegyészeti gyár ma éjjel elégett. Oltás közben több halálos sérülés történt. A kár több millió koronára rug.

Halálra ítélt rablógyilkos.

FREUBURG, febr. 9. A freiburgi esküdtbíróóság két heti tárgyalás után ma mondott ítéletet Miller Gyula mészároslegény felett, aki több rablógyilkosságot követett el. A bíróság a vádlottat kötél általi halálra ítélte.

A Haverda per tárgyalása.

SZEGED, febr. 9. Fokozódó érdeklődés mellett folytatták ma a Haverda bünper tárgyalását. A tárgyalás: a tegnapi és ma beidézt tanuk kihallgatásával kezdtek meg.

Az elnök bejelenti, hogy Jarmaczky dr. a szép Mariska elvált férje s Ugró Gyula újpesti körjegyző nem jelentek meg. Mindketten táviratot küldtek, amelyben közlik, hogy a vonatról lekésték s holnap érkeznek csak meg.

Közli továbbá az elnök, hogy a törvényszék elutasította az ügyészségnek Jánossy memoárijainak felolvására vonatkozó indítványát. Az ügyész semmiségi panaszt jelent be.

Ezután Deák Lajosné hallgatják ki, aki a legjobb viszonyban volt az öreg Haverdával, akinek a házában is lakott. Deák né elmondja, hogy mikor Olga leánya és az öreg asszony

kiséretében a szőlőből a villamos felé siettek, egy férfi surrant el mellettük, aki visszafordulva revolverből rálőtt Haverdánéra. Az öreg asszony jajkiáltással összerogyott és meghalt. Az elnök kérdésére azt válaszolja a tanu, hogy a találkozásnál nem hallotta Jánossy köszönését. Valomását folytatva elmondja, hogy az öreg Haverdáné zsugori asszony volt, aki leányát utálta és haragban élt vele.

Jánossy a szembesítésnél azt állítja, hogy köszöntötte az öreg asszonyt, Deák né azonban fentartja vallomását. A tanut megesketik.

Deák né leánya Olga hasonlóan vall. A tárgyalást a tanuk kihallgatásával folytatják.

A török flottaprogramm.

BERLIN, febr. 9. Konstantinápolyból táviratozzák: A kormány véglegesen elhatározta, hogy a flottaprogrammot a törvényhozás elé terjeszti. 10 éven át 5 millió fontot fog fordítani a porta 5 páncélos hadihajó, 3 torpedónaszád és 12 torpedóuzó beszerzésére.

Az egyiptomi khedive magyar felesége.

LONDON, febr. 9. Kairóból táviratozzák: Már régen rebesgették, hogy a khedive a törvényes formák között nőül fogja venni Csendes-Török grófnét, akibe évek óta szerelmes. Most jön a hír, hogy a házasság megtörtént. A magyar grófné áttért a khedive hitére, felvette a Zubeida Hanem nevet és bevonult a khedive háremébe.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Láz

és egyéb gyengítő betegségek után a teljes egészség gyors visszanyerésére a

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ

bizrosan kipróbált szer.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védelmét a halászt kérjük figyelembe venni.

Kellemes ízű és könnyen emészthető és ennélfogva sokan vehetik, a kik más szereket nem tudnak bevenni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ azonfelül sokkal hatásosabb is. A tisztaság ideálja.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban.

! Világ csodája ! Fogmentő esszencia

a legjobban bevált fogápoló szer. Megóvja a fogak romlását, porlását és lazulását. Meggátolja a fogkő lerakódást. Kitűnően fehéríti a fogat, a fogfájást megszünteti egy perc alatt. Naponta százakra menő utánrendelések és hálaíratok érkeznek a feltalálóhoz. Jövőhagyatva orvosok, egészségtanárok és fogorvosok által. — Használati utasítás minden üvegen.

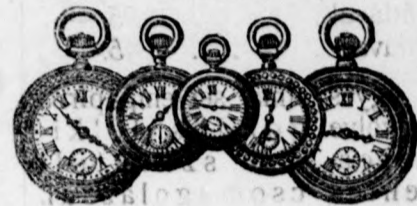
Ára üvegenként 1.50-4.- kor-ig.

Készítő: SZÁRAZ GYULA, vegyész
NAGYPELESKE, Szatmármegye.

Gépápoló felvétetik

a Kőbányai Polgári Serföző r.-t. kiviteli telepénél Fiume, Via Ciotta 18. sz.

Fiume első, legnagyobb és legjobb hírnevű óráüzlete

Nattich Henrik - Fiume (Corso)
CHRONOMÉTER ÉS MŰORAS.

Különlegességi raktár valódi genfi és Glas-hütte-fele gyártmányu elsőrendű órákban és chronométerekben.

BAUER GRÜNWALD

GRAND HOTEL D'ITALIE

A magyarok OTTHONA

VELENCE

VELENCÉ-BEN

Elsőrendű szálló. — Kitűnő konyha.

AJÁNLOK

kitűnő bőröspesenyét

Friss kocsonyahus kilgrként 1 K. 20 f. — Kedden és pénteken friss májas és véres hurka, naponta friss tormás virsli és száfaladé valamint minden egyéb hentesáru legjobb minőségben olson kapható

Szathmáry Györgynél

Főüzlet Vicolo Germania 1. sz.

Telefon 987. sz.

Fióküzlet I. Vásárcsarnok 17. sz.

Telefon 11-72. sz.

Hungária-szálló étterme

Fiume Deák Horzó.

Kitűnő magyar konyha. Kifogástalan italok!

Olcsó havi előfizetés. Gondozott tekepálya.

Farsangi reggeli népies áron.

Dr. KRAUSZ ÖDÖN

rendelőjét

CORSO 22 sz. házba helyezte át.

Csemege-alma

kiválóan finom téli fajkból, válogatott, szép, egészséges példányok és pedig:

Jonathán, Barmen, Belflör, Török-bálint, Rozmaring, Szerecsike és Batul vegyesen, öt kilós postakosárral 3.50 K
ötven kilós ládával . . . . . 25.— „
száz kilós ládával . . . . . 45.— „

Minden egyes alma selyempapírba van göngyölve gondos, lelkiismeretes és szavatolt fagymentes csomagolással.

Szállítja utánvétellel bérmentetlenül:

SZELES PÁL
Nagymaros (Hontmegye).

VARIETÉ ORIENTALE

Fiume, Via Lavatoio
(Uj Kucich-ház)

Tíz kiváló művészi erőből összeállított műsor.
Elsőrendű magyar énekesnők.
Kezdet 9 órakor. Belépti díj 1 korona.
Tulajdonos: Pesaro Vittorio.

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEAK-KÖRZŐ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes
villásreggeli olcsó áron.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF
jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.
Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnázene.

TULAJDONOS:
ifju BUDAI KÁROLY

Fizetéses gyakornok vagy **fiatal komptoirista** helybeli irodába azonnal felvétetik. Cim a kiadóban.

Catti György utóda
cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Butorozott szoba
(villanyvízzel és fürdőszobával) I. emeleten kiadó. Cim a kiadóban.

Varieté Hotel Susak

Esténként elsőrendű művészi erők fellépte.
Harry quartett ének és tánc,
Horváth nővérek női kettős,
Erika quintett ének és tánc,
Duo, Charles zenebohócok,
Sylvant Emy bécsi szubrett,
Niedlich Irma énekesnő,
Horváth Emilia táncosnő,
Nchette Ottilia táncosnő,
Kemény Ilona magyar szubrett,
Angeli Rina miniatűr táncosnő,
Trio Charles tornázók.
Végül kitűnő bohózat:
Serenissimus a Varietében.
Kezdet 9 órakor. Belépti díj 1 kor.

Bredár Lajos
mosoda és tisztító intézet
FIUME Via Lavatoio I. Telef. 988.
Specialista pipere,- kelengye- és gallér tisztításban.
Ertesitem a n. é. közönséget, hogy

asztalos műhelyemet

Via Risorta 20. szám alatt megnyitottam.
Jó munkáért kezeséget válllok a javításokat pontosan eszközök.
Meghívásra házhöz jövök.
Kiváló tisztelettel
Brávác József
Alapított 1850-ben.

Modern hálószobák és ebédlő divánok eladók

Garami József
kárpitó mesternél Corsia Deák 26

ORIENT
kávéháza
FIUME, Zichy tér 3.
Kitűnő italok.
Előzékeny kiszolgálás.
Magyar lapok.

Anatomie de Paris! a Scogliettón

Fiume és környékének n. é. hölgyközönségét tisztelettel értesítjük, hogy kedden és pénteken intézetünk **csak hölgyeknek** van nyitva és pedig reggel 9 órától este 6 óráig.
Számos látogatást kér az **IGAZGATÓSÁG.**

Rosenberger B.
nagy butorraktára
Fiume, Via Governo 22 (Corso) Telefon sz. 504.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyára részvénytársaságának.
(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.
Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 226.
Jéggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ
DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kivitei és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládában.
Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhöz is történik szállítás.
DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.
Mindenkor friss csapolás:
Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart”, január 1-én hetedik évfolyamába jutott és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

☞ **„A TENGERPART” minden hirdetése eredménnyel jár.** ☜

Kiadóhivatal: Vicolo dell’ Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz. ☞ Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve. ☜ Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.